

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

คณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา, การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม : รายงานของคณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ศูนย์การทหารราบ, 2518.

ดวงใจ วิสฤต, และคณะ. สถิติธุรกิจ. กรุงเทพมหานคร : โครงการทดลอง หน่วยผลิตเอกสารมหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.

อำรุง จันทวานิช. "การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)," รายงานการวิจัยประสิทธิภาพโรงเรียนประถมศึกษา : องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ห.จ.ก.เอราวัณการพิมพ์, 2520.

อุทุมพร ทองอุไทย, แผนวิเคราะห์ข้อมูลสถิติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : แผนกวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.

แอน อนาสคาซี. การตรวจสอบเชิงจิตวิทยา: แปลโดย ประชุมสุข และคณะ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2519.

บทความ

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์, "องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาของนิสิตปริญญาตรีทางการศึกษา," ศูนย์ศึกษา. 17 (กรกฎาคม-สิงหาคม, 2514) : 49-59.

อุดม เกิดพิบูลย์, "ผลการเรียนของนิสิตที่มาจากครอบครัวในกลุ่มอาชีพต่าง ๆ และผลทางสังคมบางประการ จากกรณีตัวอย่างในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์," ศูนย์ศึกษา. 19 (เมษายน-มิถุนายน, 2516) : 76-84.

เอกสารอื่น ๆ

เพลินพิศ นันทจิต. "การทำนายผลสัมฤทธิ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร," วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.

รัฐพันธ์ กาญจนสังสรรค์. "ตัวแปรที่ดีที่สุดที่ใช้ทำนายสัมฤทธิ์ผลของนิสิตพลศึกษา ระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร," วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

สรชัย พิศาลบุตร. "การทดสอบสมมุติฐานทางสถิติ," เอกสารประกอบการอบรมเกี่ยวกับการวิจัย หรือค้นคว้าเพื่อทำวิทยานิพนธ์ สำหรับนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 1, 2, 4 มิถุนายน 2522. (อัครสำเนา).

สุมา สุทธิวาหนฤทธิ. "ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา," วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

ภาษาอังกฤษ

Books

Draper, N.R. and H. Smith. Applied Regression Analysis. 2d. ed. New York : Sidney Wiley and Sons, 1966.

Guilford, J.P. Foundamental Statistics in Psychology and Education. 6 th. ed. Tokyo : McGraw-Hill Kogakusha Ltd, 1978.

Kerlinger, Fred N. and Elazar J. Pedhazur. Multiple Regression in Behavioral Research. New York : Holt Rinehart and Winston, 1973.

Norman, H. Nic and Others. Statistical Package for the Social Sciences. New York : McGraw-Hill Book Co., 1970.

Articles

Cramer, Elliot M. and Mark J. Appelbaum. "The Validity of Polynomial Regression in the Random Regression Model." Review of Educational Research. 48 (Fall, 1978) : 511-555.

Feder, Danial. "Interiguing Problems of Design in Predictings College Success." Educational and Psychological Measurement. 25 (1965) : 29-37.

Giusti, J.P. "High School Average as a Predictor in College Success : A Survey of the Literature." College and University. 39 (1964) : 200-209.

Scannell, D.R. "Prediction of College Suoces from Elementary and Secondary School Performance." Journal of Educational Psychology. 11 (June, 1960) : 131-134.

Sockloff, Alan L. "The Analysis of Nonlinearity Via Linear Regression With Polynomial and Product Variables : An Examination." Review of Educational Research. 46 (Spring, 1976) : 267-291.

Other Materials

Abadzi, Helen. "Evaluation of Foreign Students Admission Procedure Used at the University of Alabama." Dissertation Abstracts International. 36 (June, 1967) : 7754-A.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวพหุกับเกณฑ์

1.1 การหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัว

1.1.1 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)¹ ใช้ในกรณีที่ตัวแปรทั้ง 2 ตัวต่อเนื่อง (Continuous) มีผู้ทศรค่านวณคั้งนี้

$$r_{XY} = \frac{NXY - (\Sigma X)(\Sigma Y)}{\sqrt{[N\Sigma X^2 - (\Sigma X)^2][N\Sigma Y^2 - (\Sigma Y)^2]}$$

r_{XY} = สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรที่ 1 และ 2

X = คะแนนของตัวแปรที่ 1

Y = คะแนนของตัวแปรที่ 2

N = จำนวนข้อมูลทั้งหมด

1.1.2 สหสัมพันธ์พอยท์ไบซีเรียล (Point Biserial Correlation)² ใช้ในกรณีที่ตัวแปรหนึ่งต่อเนื่อง (Continuous) แต่อีกตัวแปรหนึ่งเป็นแบบ 2 กรณีส (Dichotomous) มีผู้ทศรค่านวณคั้งนี้

$$r_{pbi} = \frac{M_p - M_q}{\sigma_t} \cdot \sqrt{pq}$$

r_{pbi} = ค่าสหสัมพันธ์แบบพอยท์ไบซีเรียล

M_p = ค่าเฉลี่ยของคะแนนของคนในกลุ่มที่ 1

M_q = ค่าเฉลี่ยของคะแนนของคนในกลุ่มที่ 2

¹Norman H. Nie., Ibid.

²Guilford, Ibid.,

$$\sigma_t = \text{ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทั้งหมด}$$

$$p = \text{สัดส่วนของคนในกลุ่มที่ 1}$$

$$q = \text{สัดส่วนของคนในกลุ่มที่ 2}$$

1.1.3 สัมประสิทธิ์ฟี (The Phi Coefficient : ϕ)¹ ใช้
ในกรณีที่ตัวแปรทั้ง 2 เป็นแบบแบ่ง 2 กรณี (Dichotomous) มีสูตรคำนวณดังนี้

$$\phi = \frac{\alpha\delta - \beta\gamma}{\sqrt{pq p' q'}}$$

$$\phi = \text{ค่าสัมประสิทธิ์ฟี}$$

ส่วนค่าต่าง ๆ ที่เหลือได้มาจากตารางการันเจอร์ (Contingency Table) ประเภท two - by - two (2×2) ดังนี้

		ตัวแปรที่ 1		รวม
		ประเภท 0	ประเภท 1	
ตัวแปรที่ 2	ประเภท 0	β	α	p
	ประเภท 1	δ	γ	q
		q'	p'	1.000

1.1.4 การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวทำนายกับเกณฑ์
มีสูตรคำนวณดังนี้

$$R = \sqrt{\frac{SS_{reg}}{SS_y}}$$

¹ Ibid., pp. 338-339.

- R = ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวทำนายกับตัวเกณฑ์
- SS_{reg} = ความแปรปรวนของตัวเกณฑ์ที่สามารถอธิบายได้ด้วยกลุ่มตัวทำนาย
- SS_y = ความแปรปรวนทั้งหมดของตัวเกณฑ์¹

2. การทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณได้

2.1 กรณีที่ค่าสหสัมพันธ์คำนวณจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และสหสัมพันธ์พอยท์ ไบซีเรียล ใช้การทดสอบค่าที่ (t-test)² ดังนี้

$$t = \frac{r \sqrt{N-2}}{\sqrt{1-r^2}}$$

- t = ค่าที่
- r = ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
- N = จำนวนตัวอย่าง

2.2 กรณีที่ค่าสหสัมพันธ์คำนวณจากค่าสัมประสิทธิ์พี

เนื่องจากค่าสัมประสิทธิ์พี มีความสัมพันธ์กับค่าไคสแควร์ (Chi-Square : χ^2) จากตารางที่ 2 X 2 ดังสมการ

$$\chi^2 = N\phi$$

เมื่อ N หมายถึง จำนวนข้อมูลทั้งหมด การทดสอบสมมติฐานศูนย์ (Null hypothesis) ของค่าสัมประสิทธิ์พี ว่ามีนัยสำคัญหรือไม่ จึงทำได้โดยแปลงค่า ϕ ให้เป็น χ^2 แล้วทดสอบค่านัยสำคัญของ χ^2 ถ้า χ^2 มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นใด ค่า ϕ ก็จะมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นระดับเดียวกัน³

2.3 การทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ใช้ทดสอบ

¹Norman H. Nie, Ibid.

²Ibid.

³Guilford, Ibid.

ค่าสถิติส่วนรวมเอฟ (Overall F-test) ดังนี้

$$F = \frac{(R_{y.1,2,\dots,k}^2)/k}{(1-R_{y.1,2,\dots,k}^2)/(N-k-1)}$$

$$df_1 = k, \quad df_2 = N-k-1$$

$R_{y.1,2,\dots,k}$ = สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ

N = จำนวนข้อมูล หรือจำนวนตัวอย่างประชากร

k = จำนวนตัวทำนาย¹

3. การทดสอบความมีนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์การถดถอย ของตัวแปรอิสระ แต่ละตัวที่เข้ามาในสมการถดถอย เพื่อพิจารณาตัวแปรแต่ละตัวที่เข้ามานั้น มีนัยสำคัญหรือไม่ ดังนี้

$$\text{ตัวแปรแรก} \quad F = \frac{r_{y1}^2 / 1}{(1-R_{y.12,\dots,k_1}^2)/(N-k-1)}$$

$$\text{ตัวแปรที่สอง} \quad F = \frac{r_{y(2.1)}^2 / 1}{(1-R_{y.12,\dots,k_1}^2)/(N-k-1)}$$

$$\text{ตัวแปรที่สาม} \quad F = \frac{r_{y(3.12)}^2 / 1}{(1-R_{y.12,\dots,k_1}^2)/(N-k-1)}$$

และตัวแปรลำดับต่อ ๆ ไปก็เช่นกัน โดยที่

$$r_{y1}^2 = R_{y.12,\dots,k_1}^2 - R_{y.12,\dots,k_2}^2$$

k_1 = จำนวนตัวทำนายที่มีค่ามาก

k_2 = จำนวนตัวทำนายที่มีค่าน้อย

4. การคำนวณเพื่อวิเคราะห์สมการโพลีโนเมียล

4.1 ค่าอัตราส่วนเอฟ เพื่อทดสอบความสอดคล้องของตัวแปรตามเปลี่ยนแปลง

ด้วยอิทธิพลของการเปลี่ยนแปลงในตัวแปรอิสระหรือไม่ ใช้สูตรดังนี้

$$F = \frac{MS_{BG}}{MS_{WG}}$$

¹Ibid,

$$F = \text{ค่าทดสอบอัตราส่วนความแปรปรวน}$$

$$MS_{BG} = \text{ค่ากำลังสองเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม}$$

$$= \frac{SS_{BG}}{k-1} \quad \text{โดยที่}$$

SS_{BG} จะคำนวณได้จากผลรวมของกำลังสองของผลต่างของแต่ละคะแนน (โดยถือว่าแต่ละคะแนนหรือค่าเฉลี่ยของกลุ่ม) ที่ต่างจากค่าเฉลี่ยของคะแนนของข้อมูลหรือกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งหมด k คือจำนวนกลุ่มของตัวแปรอิสระ

$$MS_{WG} = \text{ค่ากำลังสองเฉลี่ยภายในกลุ่ม}$$

$$= \frac{SS_{WG}}{N-k} \quad \text{โดยที่}$$

SS_{WG} จะคำนวณได้จากผลรวมของกำลังสองของผลต่างของแต่ละคะแนนที่ต่างจากค่าเฉลี่ยของคะแนนของข้อมูลหรือกลุ่มตัวอย่างประชากรในกลุ่มของมันเอง N คือจำนวนข้อมูลหรือกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งหมด¹

ถ้าค่า F ที่คำนวณได้มีนัยสำคัญ ก็จะใช้โพลีโนเมียลอิสระทำนายแนวโน้มเพื่อหาสมการที่เหมาะสมกับข้อมูลมากที่สุด ในกรณีนี้ตัวแปรอิสระจะต้องมีตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป เพราะตารางแสดงสัมประสิทธิ์ที่เกี่ยวข้องกับเส้นตรง เส้นโค้งต่าง ๆ มีเฉพาะ k มีค่า 3 ถึง 10^2

เมื่อทราบว่าสมการทำนายจะมีลักษณะเป็นโพลีโนเมียลกำลังเท่าใด จึงจะเหมาะสมกับข้อมูล โดยดูว่าค่าแนวโน้มที่ทดสอบ พบว่า แนวโน้มกำลังใดมีนัยสำคัญ ก็สร้าง

¹ อูทุมพร ทองอุไทย, เรื่องเดียวกัน.

² คุรายละเอียดวิธีและตัวอย่างการคำนวณจาก อูทุมพร ทองอุไทย, แผนวิเคราะห์ข้อมูลผลกิจกรรมศาสตร์. (กรุงเทพมหานคร : แผนกวิชาวิจัยการศึกษา คณะครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520), หน้า 124-128.

สมการโพลีโนเมียลกำลังนั้น ๆ โดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Least Squares Method) โดยพิจารณาสมการปกติของแนวโน้มกำลังต่าง ๆ เพื่อคำนวณค่าคงที่ออกมา

3.2 สมการปกติของแนวโน้มกำลังสอง¹ คือ

$$\sum_{i=1}^n Y_i = na + b \sum_{i=1}^n X_i + c \sum_{i=1}^n X_i^2 \dots\dots\dots(1)$$

$$\sum_{i=1}^n X_i Y_i = a \sum_{i=1}^n X_i + b \sum_{i=1}^n X_i^2 + c \sum_{i=1}^n X_i^3 \dots\dots\dots(2)$$

$$\sum_{i=1}^n X_i^2 Y_i = a \sum_{i=1}^n X_i^2 + b \sum_{i=1}^n X_i^3 + c \sum_{i=1}^n X_i^4 \dots\dots\dots(3)$$

- n หมายถึง จำนวนข้อมูลหรือจำนวนคนทั้งหมด
 X_i หมายถึง คะแนนเกรดเฉลี่ยปีแรกที่เข้าศึกษา
 Y_i หมายถึง คะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ดวงใจ วิสกุล, และคณะ, สถิติธุรกิจ. (กรุงเทพมหานคร : หน่วยผลิตเอกสารมหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520), หน้า 215.

ประวัติผู้เขียน

นางสาวจิตราภา กุศลบุตร เกิดวันที่ 29 พฤศจิกายน พุทธศักราช 2498
ที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาปริญญาครุศาสตรบัณฑิต เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง
จาก คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2520 เข้าศึกษาต่อที่ภาควิชา
วิจัยการศึกษา สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ในปีการศึกษา 2521

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย